

**KUTUP YILDIZININ
PEŞİNDE:
KORE SAVAŞI VE TÜRKİYE**

**Yapay Zekâ Entegrasyonu Yönergeleri
ÖĞRETMEN EL KİTABI**

Lise Düzeyi

► Bu Kitap Hakkında

Değerli Öğretmenler,

Bu el kitabında yer etkinlikler kapsamında tasarlanan yapay zekâ (YZ) entegrasyonu ile, öğrencilerin **tarihsel sorgulama becerileri, tarihsel empati becerileri değer ve kavram edinimi ve geliştirmeleri** hedeflenmektedir. Öğrenciler Türkiye'nin Kore Savaşına katılımı ve sonrası süreci sözlü tarih çalışmaları, arşiv belgeleri, anılar, mektuplar ve dönemin gazete haberleri gibi birinci elden kaynaklar dayalı olarak sorgulayacak ve bu süreçte YZ araçlarından yararlanarak farklı bakış açıları geliştireceklerdir.

Etkinliklerde öğrenciler, tarihsel olaylara sadece bilgi düzeyinde değil, kanıt kullanarak, tarihsel sorgulama becerilerini işe koşarak, kavramları doğru bir şekilde edinerek ve aynı zamanda duygusal boyutuyla yaklaşarak vatanseverlik, sorumluluk ve diğerkâmlık gibi değerleri kavrayacaklardır. YZ entegrasyonu sayesinde öğrenciler tarihsel kaynakları analiz etme, sorulara cevap bulma ve kendi yorumlarını oluşturma süreçlerinde desteklenecektir.

► İçindekiler

Etkinlik 1: II. Dünya Savaşı'nın Mirası	4
Etkinlik 2: Medya ve Siyaset.....	9
Etkinlik 3: İskenderun'dan Veda.....	13
Etkinlik 4: Savaşın Maliyetinin Bir Kısmı Olarak Ücretler ve Yolluklar..	17
Etkinlik 5: Bir Askerin Gözünden Kore Savaşı	21
Etkinlik 6: Savaşta Çocuk	25
Etkinlik 7: Kore Savaşında Türk Askeri	29
Etkinlik 8: Esirler ve Esaret	32
Etkinlik 9: Kore'de Türk Şehitleri	36

Lise Öğrencilerine Yönelik Öğrenme Etkinlikleri

1. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 10., 11. ve 12. sınıflar

Süre: 40 + 40 dakika + Ev Ödevi

Kavramlar: Soğuk savaş, kapitalizm, komünizm, anakronizm

Beceriler: Tarihsel kavrama, tarihsel sorgulama ve analiz, harita okuryazarlığı

Değerler: Vatansızlık

Etkinlik 1: II. Dünya Savaşı'nın Mirası

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1:

İdeolojilerin Çarpışması (Rol Oynama ve Metin Analizi)

Değerler:	Vatansızlık
Hedef Beceriler:	Tarihsel sorgulama ve analiz, Tarihsel kavrama
Etkinliğin Amacı:	Kapitalizm ve komünizm ideolojilerini karşılaştırmalı olarak analiz etmek ve yapay zekânın "Uluslararası İlişkiler Uzmanı" rolüne bürünmesiyle Doğu-Batı blokları arasındaki çatışmanın temel dinamiklerini kavramaktır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki Adım Adım Plan bölümünde verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	<ul style="list-style-type: none"> • Claude 3 (Uzun metin analizinde yetkindir): https://claude.ai • ChatGPT: https://chatgpt.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- Öğrenci Tanımlamaları:** Öğrencilerinizden, **Kaynak E** (Kapitalizm) ve **Kaynak F** (Komünizm) metinlerini okumadan önce bu iki kavram hakkındaki ön bilgilerini defterlerine yazmalarını isteyiniz.
- Metin İncelemesi:** Görev 2, **Adım 4**'te belirtildiği gibi Kaynak E ve F sınıfta okuyunuz. Öğrencilerin kendi tanımları ile kaynaklardaki tanımları karşılaştırmalarını sağlayınız.

3. **Yapay Zekâ ile Araştırma:** Etkileşimli tahtadan bir yapay zekâ aracını açarak, kavramların tarihsel kökenlerini güvenilir kaynakları kullanarak derinlemesine araştırmalarını sağlayınız.
4. **Rol Oynama (Role-Play) Etkinliği:** Yapay zekâyâ aşağıdaki istemi girerek sınıfça bir soru-cevap simülasyonu başlatınız.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Şu andan itibaren Soğuk Savaş döneminde yaşayan, hem Batı (Kapitalist) hem de Doğu (Komünist) bloklarının temel dinamiklerine hâkim **tarafsız bir Uluslararası İlişkiler Uzmanı** rolünü üstlen. Lise öğrencilerine, İkinci Dünya Savaşı'nı birlikte kazanan ABD ve SSCB'nin neden daha sonra karşıt düşüncelerde olduklarını, bu iki ideolojinin nerelerde çatıştığını gerekçeleri ile açıkla. Açıklamalarını yaptıktan sonra öğrencilere, dönemin liderlerinden biri olsalardı krizi nasıl yöneteceklerine dair düşündürücü bir soru sor. Karşılıklı diyalog halinde ilerleyelim."

5. **Sentez ve Tartışma:** Yapay zekânın verdiği cevapları ve sorduğu soruyu sınıfça tartışarak Batı ile komünist Doğu arasındaki çatışmanın temel nedenlerini tahtada listeleyiniz. Liste hakkında öğrencilerle tartışma yürütünüz.

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2: Hiyerarşik Kavram Haritası Tasarımı

Değerler:	Vatanseverlik
Hedef Beceriler:	Tarihsel kavrama
Etkinliğin Amacı:	Soğuk Savaş, kapitalizm ve komünizm gibi karmaşık tarihsel kavramlar arasındaki ilişkileri, yapay zekâ desteğiyle hiyerarşik bir görsel yapıya dönüştürerek kalıcı öğrenmeyi sağlamaktır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki Adım Adım Plan bölümünde verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	<ul style="list-style-type: none"> • Gemini (Bilgiyi yapılandırma ve tablo/kod üretmede etkilidir): https://gemini.google.com • Whimsical AI (Doğrudan zihin haritası çizebilen ücretsiz özellikleri olan bir araçtır): https://whimsical.com/ai-mind-maps • Microsoft Copilot: https://copilot.microsoft.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. **Beyin Fırtınası: Adım 8'**deki sorular cevaplandıktan sonra, öğrencilerden Soğuk Savaş dönemiyle ilgili akıllarına gelen tüm anahtar kelimeleri (ABD, SSCB, NATO, Varşova Paktı, mülkiyet, eşitlik vb.) tahtaya yazmalarını isteyiniz.
2. **Yapay Zekâ ile Haritalandırma:** Gemini (veya seçtiğiniz diğer aracı) açarak aşağıdaki istemi giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)
"Lise tarih dersi için 'Soğuk Savaş, Kapitalizm ve Komünizm' konulu hiyerarşik bir kavram haritası oluşturmak istiyorum. 'Soğuk Savaş' merkezde olacak şekilde; siyasi, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla 'Kapitalizm' (ABD, özel mülkiyet vb.) ve 'Komünizm' (SSCB, ortak mülkiyet vb.) kavramlarını alt dallara ayır. Bu kavram haritasını, hiyerarşiyi net olarak görebileceğim bir metin ağacı (text tree) şeması formatında veya doğrudan Markdown formatında hazırla."

3. **Görselleştirme ve Aktarım:** Yapay zekânın ürettiği iskelet yapıyı inceleyiniz. Öğrencilerinizden, **Adım 9'**daki tablo şablonunu defterlerine çizerken yapay zekânın sunduğu bu hiyerarşik ilişkileri kullanmalarını isteyiniz. Eksik veya hatalı gördükleri **(anakronik)** bağlantılar olup olmadığını sorgulayınız.

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 3: Gazilerin Motivasyonu ve Değer Analizi

Değerler:	Vatanseverlik
Hedef Beceriler:	Tarihsel sorgulama ve analiz, Tarihsel empati
Etkinliğin Amacı:	Türk gazilerinin Kore Savaşı'na katılma motivasyonlarını (milli ve anti-komünist söylemler) analiz etmek ve bu durumu diğer müttefik ülke askerlerinin motivasyonlarıyla karşılaştırarak tarihsel bir çıkarım yapmaktır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki Adım Adım Plan bölümünde verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	<ul style="list-style-type: none"> • Perplexity AI (Gerçek zamanlı akademik kaynak ve kanıt taramasında çok başarılıdır): https://www.perplexity.ai • Gemini: https://gemini.google.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- Sözlü Tarih Kaynaklarının İncelenmesi:** Öğrencilerinizle birlikte **Kaynak K**'da Gazi O. Yaşar Eken'in "***Biz Çinlilerle savaştık... Kuzey Kore'yle değil.***" ve **Kaynak L**'de Gazi Rahim Günay'ın "***...Dünya ikiye ayrılıyor... Doğu bölge Rusya, Çin komünist ülkesi oluyor.***" ifadelerini okuyunuz/dinletiniz.
- Sınıf İçi Spekülasyon:** Öğrencilere, "***Gazilerimiz Kore'de savaşmayı genellikle 'komünizmle mücadele', 'vatan savunması' ve 'dini değerler' üzerinden açıklıyorlar. Coğrafi olarak bizden çok uzak olan Kore'deki bir savaşla bu kavramlar arasında nasıl bir bağ kurmuş olabilirler?***" sorusunu yönelterek **Adım 13**'teki tartışmayı derinleştiriniz.
- Yapay Zekâ ile Karşılaştırmalı Analiz:** Tartışmanın ardından, yapay zekâ aracını açarak aşağıdaki istemi giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Tarih alanı uzmanı gibi davran. Kore Savaşı'na katılan Türk gazilerinin anılarında sıklıkla 'komünizmle mücadele' ve '**vatan savunması**' gibi kavramlar öne çıkıyor. Türk askerlerinin Kore'deki savaşı bu milli ve manevi değerlerle nasıl ilişkilendirdiğine (speküle ettiğine) dair sosyolojik ve tarihsel bir analiz yap. Ardından, aynı savaşta savaşmış Amerikalı veya İngiliz bir gazinin temel motivasyonu ile Türk gazisinin bu motivasyonunu lise öğrencilerinin anlayacağı bir dille, kanıtlara dayanarak karşılaştır."

4. **Değerlendirme ve Karşılaştırma:** Yapay zekânın sunduğu analiz ile öğrencilerin sınıfta yaptığı spekülasyonları karşılaştırarak tartışınız. İki kutuplu dünyanın yerel değerleri ve askerlerin cephedeki psikolojisini nasıl şekillendirdiğini özetleyerek etkinliği tamamlayınız.

2. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 10., 11. ve 12. sınıflar

Süre: 40 + 40 dakika + Ev Ödevi

Kavramlar: Medya, kamuoyu, siyasi parti, sivil toplum kuruluşu, köşe yazarı

Beceriler: Tarihsel empati, tarihsel analiz ve sorgulama, yaratıcı yazma

Değerler: Saygı, duyarlılık, vatanseverlik

Etkinlik 2: Medya ve Siyaset

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1

Değerler:	Saygı, duyarlılık, vatanseverlik
Hedef Beceriler:	Tarihsel analiz ve sorgulama, tarihsel empati
Etkinliğin Amacı:	Öğrencilerin; iktidar, muhalefet ve farklı köşe yazarlarına ait tarihsel metinleri kendi oluşturdukları bir dijital çalışma alanına (Notebook) yükleyerek, rekabet eden siyasi fikirleri çapraz sorgulama yöntemiyle analiz etmelerini sağlamaktır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. adımda verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	• Google NotebookLM: https://notebooklm.google.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- Çalışma Alanının (Notebook) Oluşturulması:** Derse **Görev 1** ve **Görev 2** kapsamında yer alan metinlerin dijital ortamda toparlanmasıyla başlayınız. Öğrencilerinizden Google NotebookLM'e giriş yapmalarını ve "1950 Kore Savaşı ve Türk Medyası" adında yeni bir not defteri (notebook) oluşturmalarını isteyiniz.
- Kaynakların Yüklmesi:** Öğrencilerinizden Kaynak B (Muhip Dranas) , Kaynak C (Asım Us) , Kaynak D (Nihat Erim) ile siyasilerin açıklamalarını içeren Kaynak E , F ve G'yi oluşturdukları bu not defterine metin belgesi (veya kopyala-yapıştır) olarak yüklemelerini isteyiniz.

3. **Çapraz Sorgulama (İstem Yazımı):** Kaynaklar yüklendikten sonra, yapay zekânın sadece bu kaynakları kullanarak analiz yapması için öğrencilerden aşağıdaki istemi NotebookLM'in sohbet penceresine girmelerini talep ediniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Yüklediğim bu tarihi kaynaklarını analiz et. İktidarı destekleyen yazarların (örneğin Muhip Dranas) ve Başbakan Adnan Menderes'in argümanları ile, muhalif yazarların (örneğin Nihat Erim) ve Kasım Gülek'in argümanlarını karşılaştırmalı bir tablo halinde sun. İki tarafın 'Anayasa'nın 26. maddesi' ve 'dünya barışı/güvenliği' konularına nasıl farklı yaklaşıtlarını maddeler halinde özetle."

4. **Sentez ve Yaratıcı Yazma:** NotebookLM'in sunduğu karşılaştırmalı tabloyu ve özeti sınıfta tartışınız. **Adım 2** ve **Adım 5**'teki değerlendirme sorularını bu özet üzerinden cevaplatınız. Ardından öğrencilerden, elde ettikleri bu sentezlenmiş verileri kullanarak kendi tarafsız köşe yazılarını (Görev 1'in son aşaması) yazmalarını isteyiniz. Öğrencilerin ürettikleri yazıları size dijital ortamda iletmesini isterseniz Google Forms kullanabilirsiniz. Sınıf içerisinde öğrencilerin teknolojiye erişim olanağı yoksa defterlerine yazmalarını sağlayınız.

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2

Değerler:	Saygı, vatanseverlik
Hedef Beceriler:	Tarihsel analiz ve sorgulama, yaratıcı yazma
Etkinliğin Amacı:	STK'ların, aydınların ve Kore gazilerinin döneme ait görüşlerini analiz etmek ve NotebookLM'in dönüştürücü özelliklerini kullanarak bu tarihi belgelerden çok sesli bir radyo programı senaryosu / podcast oluşturmaktır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. adımda verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	<ul style="list-style-type: none"> • Google NotebookLM: https://notebooklm.google.com • Alternatif Araç: Claude 3 (Projeler "Projects" özelliği ile toplu belge analizi yapabilir): https://claude.ai

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- 1. Belgelerin İncelenmesi ve Yüklenmesi:** Öğrencilerinizle **Görev 3** kapsamındaki **Adım 7**'ye geçiniz. Kaynak H (Peyami Safa) , Kaynak I (Barış Dergisi) , Kaynak J (Milli Türk Talebe Birliği Telgrafı) ve Kaynak K'yı (Gazi Şerafettin Baran'ın anıları) NotebookLM çalışma alanına yeni kaynaklar olarak ekletiniz.
- 2. Derinlemesine Analiz ve Tartışma:** Öğrencilerinize, STK'lar ve aydınlar arasındaki kutuplaşmayı (Barışseverler Cemiyeti vs. Milli Türk Talebe Birliği) daha iyi anlamaları için NotebookLM'in otomatik sunduğu "Çalışma Kılavuzu (Study Guide)" veya "Sıkça Sorulan Sorular (FAQ)" araçlarını tek tıkla oluşturmalarını söyleyiniz. Bu kılavuz üzerinden **Adım 8**'deki soruları (örneğin, Barışseverler Cemiyeti ne ile suçlanmıştır?) sınıfça yanıtlayınız.
- 3. Yaratıcı Üretime Geçiş (İstem Yazımı):** Slogan ve afiş hazırlama (**Adım 9**) sürecine ilham vermesi ve dönemin ruhunu yansıtması için öğrencilerden aşağıdaki istemi NotebookLM'e girmelerini isteyiniz. (**Not: NotebookLM'in İngilizce dilinde çalışan "Audio Overview / Podcast" özelliği vardır, ancak Türkçe senaryo üretmek için metin tabanlı sohbet kısmı kullanılmalıdır.**)

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Yüklediğim kaynaklardaki tüm bilgileri (STK telgrafları, dergi karikatürleri analizleri, köşe yazıları ve Gazi Şerafettin Baran'ın cepheye gidiş anıları) kullan. 1950 yılı Ağustos ayında İstanbul radyosunda yayınlanan kurgusal bir radyo programının senaryosunu yaz. Programda iki sunucu olsun. Biri hükûmetin aldığı asker gönderme kararını STK telgraflarına ve dünya barışı idealine dayanarak desteklesin. Diğeri ise Barışseverler Cemiyeti'nin bildirimlerini ve anayasal endişeleri dile getirerek kararı eleştirsin. Senaryo, Gazi Şerafettin Baran'ın radyodan savaşı duyması olayına da atıfta bulunsun. Dil, 1950'lerin kibar ve resmi Türkçe radyo diline uygun olsun."

4. **Değerlendirme ve Ürün Oluşturma:** NotebookLM'in ürettiği bu senaryoyu sınıfta iki öğrenciye okutarak canlandırmalarını sağlayınız. Bu canlandırma sonrasında, dönemin atmosferini içselleştiren öğrencilerinizden, seçtikleri bir STK'nın veya düşüncenin perspektifinden kendi afişlerini ve sloganlarını (**Adım 9**) tasarlama larını isteyerek etkinliği tamamlayınız.

3. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 9., 10. ve 11. sınıflar

Süre: 40 + 40 dakika + Ev Ödevi

Kavramlar: Tugay, levazım, teçhizat, mizansen, propaganda

Beceriler: Tarihsel analiz ve sorgulama, tarihsel empati

Değerler: Cesaret, duyarlılık, iyilikseverlik

Etkinlik 3: İskenderun'dan Veda

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1

Değerler:	Duyarlılık, Vatanseverlik
Hedef Beceriler:	Tarihsel analiz ve sorgulama
Etkinliğin Amacı:	Öğrencilerin, Kaynak F ve G'deki belgesel metinlerini yapay zekâ ile analiz ederek propaganda tekniklerinin 1950'ler Türkiye'sinde kamuoyu oluşturmak için nasıl kullanıldığını kavramalarını sağlamaktır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. adımda verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri (Ücretsiz):	<ul style="list-style-type: none"> • Gemini: https://gemini.google.com • Alternatif 1: ChatGPT: https://chatgpt.com • Alternatif 2: Claude: https://claude.ai

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. Derse "Görev 1" kapsamında yer alan "Adım 1" ile başlayınız. Öğrencilerinize Kaynak F (Birleşmiş Milletler Kuvvetlerine Katılan Türk Askerî Birliği Kore Yolunda) ve Kaynak G'deki (Türk Kuvvetleri Kore Yolunda) videoları izletiniz veya metinlerini okutunuz.
2. "Adım 2"de yer alan "Propaganda Analizi" sorularına geçmeden önce, öğrencilerden bu iki kaynağın metinlerini (örneğin "*düğüne gider gibi bir neşe havası*", "*bir kahraman elinde şaha kalkmış*") gibi ifadeleri) not etmelerini isteyiniz.
3. Akıllı tahta üzerinden seçtiğiniz yapay zekâ aracını açınız ve öğrencilerin not ettiği ifadeleri de içeren aşağıdaki istemi araca giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Propaganda tekniğini kullanan medya uzmanı gibi davran. 1950 yılında Kore Savaşı'na asker gönderen Türk hükümeti tarafından hazırlatılan belgeselerde şu ifadeler geçiyor: 'askerin bir baba gibi sevdiği komutan', 'düğüne gider gibi bir neşe havası', 'birliğin mukaddes sembolü', 'açık alınlarıyla kalkıyorlar'. Bu ifadeleri ve oluşturulan bu neşeli mizansenini analiz et. Bu propaganda teknikleri, tartışmalı bir konu olan Kore'ye asker gönderme sürecinde Türk kamuoyunun algısını şekillendirmek ve ikna etmek için nasıl kullanılmış olabilir? Lise öğrencilerinin anlayacağı bir dille, maddeler halinde açıkla."

4. Yapay zekânın ürettiği analizi sınıfça değerlendiriniz. Öğrencilerden, yapay zekânın tespit ettiği propaganda tekniklerini (duygu sömürüsü, sembolizm, kahramanlaştırma vb.) günümüz medyasıyla karşılaştırmalarını isteyerek "Adım 2"deki değerlendirme sürecini tamamlayınız.

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2

Değerler:	İyilikseverlik, Cesaret
Hedef Beceriler:	Tarihsel empati, Tarihsel analiz
Etkinliğin Amacı:	Askerlerin gemi yolculuğundaki eğitim ve sorunlarını bir podcast analizi ile incelemek ve Kore'ye ilk varış anını yapay zekâ ile görselleştirerek tarihsel empati kurmaktır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. ve 5. adımlarda verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri (Ücretsiz):	<ul style="list-style-type: none"> • Metin/Podcast Senaryosu için: https://notebooklm.google.com veya https://gemini.google.com • Video Üretimi için: Luma Dream Machine: https://lumalabs.ai/dream-machine • Alternatif Video: RunwayML: https://runwayml.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. "Görev 2" kapsamındaki "Adım 4"e geçiniz. Kaynak J'de yer alan Şehit Üsteğmen Mehmet Günenç'in günlüğünden kesitleri (sıcak hava, lisan bilmemenin zorluğu, gemideki boks antrenmanı, vatan hasreti) sınıfta okuyunuz.
2. Öğrencilerinize, gemide yaşanan bu sorunların ve yapılan eğitimlerin dönemin şartlarında nasıl hissedildiğini daha iyi anlamak için bir "Podcast" analizi yapacağınızı belirtiniz.
3. NotebookLM veya Gemini aracını açarak aşağıdaki istemi giriniz ve yapay zekâdan bir podcast senaryosu üretmesini ve bunu analiz etmesini isteyiniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Şehit Üsteğmen Mehmet Günenç'in 1950 Ekim ayındaki gemi günlüğüne göre askerler şu sorunları ve eğitimleri yaşıyor: Aşırı sıcaklar, radyo eksikliği, lisan (İngilizce) bilmemenin yarattığı iletişim kopukluğu, alarm tatbikatları ve güvertede boks/spor eğitimleri. İki tarih araştırmacısının sunduğu eğitici bir tarih podcast'i için kısa bir diyalog senaryosu yaz. Sunucular bu sorunların ve eğitimlerin askerin psikolojisini nasıl etkilediğini analiz etsinler. Senaryo akıcı ve sürükleyici olsun."

4. Üretilen podcast metnini sınıf içinde iki öğrenciye okutarak canlandırınız ve gemideki zorluklar üzerine kısa bir tartışma yürütünüz.
5. "Adım 5"e geçerek Kaynak L'deki Kore Gazisi Faruk Pekerol'un anılarını okutunuz. Özellikle "Limanın içi, askeri taşıt ve harp gemileri ile doluydu. Açıkçası bir panayır yeri gibiydi. Şehrin ışıkları henüz sönmemişti." betimlemesine dikkat çekiniz.
6. Lise öğrencilerinin görsel hafızasını tetiklemek için ücretsiz bir yapay zekâ video üretici aracını (Örn: Luma Dream Machine) açınız ve aşağıdaki istemi kullanarak Kore'ye varılan ilk nokta ile ilgili kısa bir video hazırlatınız.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Cinematic, historical 1950 style black and white video. A crowded military port at dawn. The port is filled with military vehicles and warships, looking like a busy fairground. City lights are still faintly glowing in the early morning mist. Wide angle, realistic." **(Not: Video araçları İngilizce istemlerde daha iyi sonuç verdiği için istem İngilizce yazılmıştır, bunu doğrudan kopyalayarak kullanabilirsiniz.)**

7. Üretilen 4-5 saniyelik bu atmosfer videosunu sınıfa izletiniz. Askerlerin 21 günlük zorlu deniz yolculuğunun ardından sabahın erken saatlerinde bu manzarayı gördüklerinde neler hissetmiş olabileceklerini (Adım 6'daki "neler hissetmiş olabilirler" sorusu) tartışarak etkinliği sonlandırınız.

4. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 9., 10. ve 11. sınıflar

Süre: 40 + 40 dakika + Ev Ödevi

Kavramlar: Ekonomi, gündelik (yevmiye), alım gücü, bütçe.

Beceriler: Tarihsel kanıt kullanma, tarihsel sorgulama ve analiz

Değerler: Vatanseverlik, yardımlaşma, dayanışma, fedakârlık

Etkinlik 4: Savaşın Maliyetinin Bir Kısmı Olarak Ücretler ve Yolluklar

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1

Değerler:	Vatanseverlik, yardımlaşma, dayanışma, fedakârlık
Hedef Beceriler:	Tarihsel kanıt kullanma, tarihsel sorgulama ve analiz
Etkinliğin Amacı:	Öğrencilerin kitapta yer alan hesaplama ve kavram etkinliklerini yapay zekâ ile kıyaslaması; arşiv belgelerindeki verilerle 5000 kişilik birliğin maliyetini güncel altın fiyatlarıyla hesaplatıp grafik oluşturması ve günümüz modern savaşlarıyla kişi bazlı maliyet karşılaştırması yapmasıdır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. ve 4. maddelerde verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	• Perplexity AI (Derinlemesine internet araması için): https://www.perplexity.ai

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- Görev 1, Adım 5'te yer alan ekonomi terimleri (bütçe, enflasyon, cari açık vb.) eşleştirme etkinliği ile Görev 2, Adım 9'daki personel ödemelerini içeren Tablo 1 ve Görev 3, Adım 13'teki subay ödemelerini içeren Tablo 2 öncelikle öğrenciler tarafından bireysel veya grup çalışması olarak doldurulur.
- Öğrenciler kendi çalışmalarını bitirdikten sonra akıllı tahta üzerinden seçilen bir yapay zekâ aracı (ChatGPT veya Gemini) açılarak aynı tabloların ve kavram

eşleştirmelerinin bir de yapay zekâ tarafından doldurulması sağlanır. Öğrenci yanıtları ile yapay zekânın yanıtları tahtada yan yana getirilerek sınıfça karşılaştırılır ve doğrulukları analiz edilir.

3. Görev 2'de incelenen arşiv belgelerindeki (Kaynak E, F, G, H, I) personel gündeliklerinden hareketle, 5000 kişilik bir askeri birliğin ortalama maliyetini güncel altın fiyatlarıyla hesaplatmak ve bunu görselleştirmek için araca aşağıdaki istemi giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem

"Bir ekonomi tarihçisi ve veri analisti gibi davran. 1951-1953 yılları arasında Kore Savaşı'na gönderilen Türk askerlerine rütbelerine göre günlük 5 TL ile 75 TL arasında (örneğin erlere ortalama 5-10 TL, subaylara 60-75 TL) yolluk/gündelik ödenmiştir. O dönemde 1 Cumhuriyet Altını ortalama 35 TL'dir. Bu verilerden yola çıkarak 5000 kişilik bir tugayın (çoğunluğu er, bir kısmı subay olacak şekilde) 1 aylık tahmini personel maliyetini Cumhuriyet Altını cinsinden hesapla. Ardından bugünkü güncel Cumhuriyet Altını fiyatını internetten bularak bu maliyetin bugünkü Türk Lirası karşılığını bul. Çıkan sonuçları er, subay ve toplam maliyet kırılımında gösteren bir pasta veya çubuk grafik oluştur."

4. Geçmişteki bu maliyet ile günümüz modern savaşlarının maliyetini kıyaslamak için "Deep Search" (Derin Arama) yeteneği olan bir araca (örneğin Perplexity AI) aşağıdaki istemi giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem

"İnternette derinlemesine bir arama (deep search) yap. Günümüzde devam eden veya yakın zamanda gerçekleşmiş modern savaşlarda (örneğin son 10 yıldaki büyük çaplı küresel çatışmalarda) bir askerin cephedeki kişi bazlı ortalama maliyetinin (teçhizat, maaş, lojistik dahil) ne kadar olduğuna dair güncel ve tahmini verileri bul. Bu modern verileri, Kore Savaşı'ndaki 5000 kişilik Türk birliğinin az önce hesapladığımız salt personel yolluğu maliyeti ile karşılaştırmalı olarak analiz et."

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2

Değerler:	Vatanseverlik, yardımlaşma, dayanışma, fedakârlık
Hedef Beceriler:	Tarihsel kanıt kullanma, tarihsel sorgulama ve analiz
Etkinliğin Amacı:	Öğrencilerin, savaşın ekonomik faturasının (ücretler, yolluklar) ötesinde, kaybedilen canların ve insan onurunun paha biçilemez değerini bir rol yapma (role-play) etkileşimi ile tarihsel empati kurarak kavramalarını sağlamaktır.
Etkinlik Sürecinde YZ Aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. maddede verilmiştir.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	• Gemini: https://gemini.google.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. Görev 3, Adım 11'de belirtilen Kore Savaşı Gazisi Mehmet Cemil Yaşar'ın (Kaynak J) sözlü tarih görüşmesi kesiti sınıfta okunur veya dinletilir. Özellikle "kendi vatanımızdaki bir düşmanla savaşıyormuş gibi savaştık" cümlesi üzerine sınıfın dikkati çekilir.
2. Ölçme ve Değerlendirme kısmında yer alan "Savaşların makine, teçhizat ve en önemlisi insan maliyeti vardır. Bireyin... dünyada var olması... önemli bir değere sahiptir" bilgisi öğrencilere aktarılır ve paranın her şeyi ölçüp ölçemeyeceği sınıfta tartışmaya açılır.
3. Tarihsel empatiyi güçlendirmek adına seçilen yapay zekâ aracına (Claude veya Gemini) aşağıdaki istemi girerek etkileşimli bir rol yapma (role-play) diyalogu başlatınız.

YZ Aracına Girilecek İstem
"Sen Kore Savaşı'na katılmış, cephede silah arkadaşlarını kaybetmiş 90 yaşında bilge bir Türk gazisisin. Lise öğrencilerim sana savaşın maliyeti hakkında sorular soracak. Onlar derste az önce senin ve diğer askerlerin aldığı 5-10 liralık gündelikleri ve devletin ödediği bütçeyi hesapladılar. Öğrencilere; savaşın gerçek maliyetinin kâğıt üzerindeki

YZ Aracına Girilecek İstem

rakamlar, paralar veya altınlar olmadığını; insan yaşamının, kaybedilen gençliğin, geride kalan yetimlerin ve insan onurunun hiçbir bütçeyle ölçülemeyeceğini duygusal, saygılı ve empati kurduran bir dille anlat. Onlara kısa bir giriş konuşması yap, sonra merak ettikleri soruları sormalarını bekle."

4. Yapay zekânın "Gazi" rolünde verdiği yanıtı etkileşimli tahtaya yansıtınız. Öğrencilerin yapay zekâyâ doğrudan sorular sormalarını (örneğin "Arkadaşınızı kaybettiğinizde size ödenen o günkü yevmiyenin bir anlamı kaldı mı?") isteyiniz ve yapay zekânın verdiği yanıtları birlikte okuyunuz.
5. Etkinliğin sonunda elde edilen bu duygusal ve insani çıktılarla, Görev 3, Adım 15'te öğrencilerden yazması istenen "Kore'de Savaşmanın Bilançosu" başlıklı köşe yazısı için manevi argümanlar oluşturmalarını talep ediniz.

5. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 9., 10. ve 11. sınıflar

Süre: 40 + 40 dakika + Ev Ödevi

Kavramlar: Günlük, gönüllülük

Beceriler: Kanıt kullanma, tarihsel sorgulama, tarihsel empati

Değerler: Cesaret, vatanseverlik, diğerkamalık

Etkinlik 5: Bir Askerin Gözünden Kore Savaşı

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1

Değerler:	Cesaret, vatanseverlik, diğerkamalık, insan onuru
Hedef Beceriler:	Kanıt kullanma, tarihsel sorgulama, tarihsel empati
Etkinliğin Amacı:	Tarihsel metinlerin yanlılık açısından eleştirilmesi ve farklı milletlerden askerlerin hissettiği korku ve kıvanç gibi duyguların insan onuru bağlamında bir podcast senaryosu ile karşılaştırmalı olarak analiz edilmesidir.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	Aşağıdaki uygulama planında 3. maddede sunulmuştur.
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	Gemini: https://gemini.google.com Claude: https://claude.ai

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- Görev 2 içerisindeki Adım 4'te yer alan Kaynak E (Kore'ye Gidecek Birliğimiz isimli gazete haberi) ve Kaynak H (dönüş kurası çekimini anlatan anı metni) belgelerini öğrencilerinize dikkatlice okutunuz.
- Öğrencilerinize, bu iki metni tarihsel birer veri olarak inceleyeceklerini ve metinlerdeki yanlılıkları yapay zekâ yardımıyla analiz edeceklerini belirtiniz.
- Akıllı tahtadan seçtiğiniz yapay zekâ aracını açarak aşağıdaki tek sütunlu tabloda yer alan istemi araca giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

Bir tarihçi ve medya analisti gibi davran. Sana 1950 yılından iki metin sunuyorum: Birincisi, askerlerin büyük bir törenle uğurlanacağını yazan coşkulu bir gazete haberi (Kaynak E). İkincisi ise vatan hasretiyle yanıp tutuşan ve dönüş kurası çekerken korku, heyecan ve yüz sararması yaşayan askerlerin gerçek anıları (Kaynak H). Lütfen bu metinleri tarihsel veri olması bakımından yanlılık, abartı ve resmi propaganda açısından eleştir. Ardından, insan onurunu ve evrensel değerleri merkeze alarak; Türk askerlerinin hissettiği bu korku, vatan hasreti ve kıvanç duygularını o dönem cephede bulunan diğer müttefik ülke (örneğin Amerikan veya İngiliz) askerlerinin duygularıyla karşılaştır. Son olarak, bu tarihsel analizi ve duygu karşılaştırmasını iki tarihçinin sohbet ettiği kısa ve eğitici bir 'podcast' senaryosu formatında yaz.

4. Yapay zekânın ürettiği podcast metnini sınıfta iki öğrenciye okutarak canlandırınız.
5. Canlandırma sonrasında, askerlerin hissettiği ortak korku ve kıvanç duygularının, uyrukları ne olursa olsun insan onuru temelinde ne anlama geldiğini sınıfta tartışınız.

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2

Değerler:	Diğerkâmlık, vatanseverlik, cesaret
Hedef Beceriler:	Tarihsel empati, tarihsel sorgulama
Etkinliğin Amacı:	Rol yapma (role-play) tekniği ile öğrencilerin savaş koşullarındaki bir askere mektup yazarak empati kurmalarını ve savaşın bireyler üzerindeki yıkıcı etkilerini kavramalarını sağlamaktır.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	Aşağıdaki uygulama planında 3. maddede sunulmuştur.
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	Claude: https://claude.ai Gemini: https://gemini.google.com ChatGPT: https://chatgpt.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. Görev 3 içerisindeki Adım 7'de bulunan Kaynak I (askerin memlekette mektup alması) ve Adım 9'da bulunan Kaynak J (sivillerin sefaleti ve Türk askerlerinin yardımı) metinlerini sınıfta öğrencilerinize inceletiniz.
2. Öğrencilerinize, savaşın siviller ve askerler üzerindeki psikolojik etkilerini daha derinden hissetmek için yapay zekâ ile bir rol yapma (role-play) etkinliği gerçekleştireceklerini ifade ediniz.
3. Seçtiğiniz yapay zekâ aracına aşağıdaki tek sütunlu tabloda yer alan istemi girerek araca bir rol atayınız.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

Şu andan itibaren Kore Savaşı'nda cephede savaşan, etrafındaki yıkıma ve sivil halkın, özellikle yalınayak çocukların sefaletine bizzat şahit olan bir Türk askeri rolünü üstlen. Birazdan lise öğrencilerim sana memlekette yazılmış ortak bir mektup gönderecekler. Bu mektupta sana moral verecekler ve cephedeki durumunu, hislerini soracaklar. Lütfen onların yazdığı mektuba, 1950'lerin dilini ve duygusal atmosferini kullanarak; insan onurunun savaşta nasıl zedelendiğini, memleket hasretini ve Koreli sivillere duyduğun derin merhameti anlatarak cevap ver. Lütfen rolünden asla çıkma ve sadece öğrencilerin göndereceği ilk mektubu beklediğini söyleyerek kısa bir karşılama yap.

4. Yapay zekâ rolü kabul edip sizi karşıladıktan sonra, sınıfça ortak kararlaştırılan soruları, iyi dilekleri ve memleket haberlerini içeren bir mektup metnini araca yazınız.
5. Yapay zekânın "Kore'deki asker" rolünde verdiği duygu yüklü mektup cevabını sınıfta yüksek sesle okuyunuz.
6. Görev 3, Adım 10'da öğrencilerden yazılması istenen "Kore'de Yaşanan İnsanlık Dramı" başlıklı haber metnini hazırlarken, bu yapay zekâ diyalogundan elde ettikleri kişisel izlenimleri ve duygusal çıkarımları kullanmalarını talep ediniz.

6. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 9., 10. ve 11. sınıflar

Süre: 40 + 40 dakika

Kavramlar: Çocuk hakları, hak ihlalleri, savaş, öksüz, ruhsal travma, stres bozukluğu, yetim, yetimhane

Beceriler: Tarihsel sorgulama ve analiz, tarihsel empati

Değerler: Dostluk, diğergamlık, yardımseverlik

Etkinlik 6: Savaşta Çocuk

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1

Değerler:	Dostluk, diğerkâmlık, yardımseverlik
Hedef Beceriler:	Tarihsel empati, tarihsel sorgulama ve analiz
Etkinliğin Amacı:	Türk askerlerinin Kore'de kimsesiz çocuklar için kurduğu Ankara Okulu ve Yetimhanesi'ni merkeze alarak, savaş mağduru bir çocuğun psikolojisini yapay zekâ destekli bir rol yapma (role-play) etkinliği ile içselleştirmek.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. adımda sunulmuştur.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	• Pi.ai (Duygusal zekâsı yüksek bir YZ aracıdır: https://pi.ai)

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- Yönlendirici Soru 2** ("Kore Savaşı sırasında Türk askerleri çocuklar için neler yapmışlardır?") doğrultusunda işlenen **Görev 2** aşamasına geldiğinizde, öğrencilerinize Türk askerlerinin kurduğu Ankara Okulu ve Yetimhanesi ile ilgili tarihi hatıraları/kaynakları okutunuz.
- Öğrencilerinize, savaşın ortasında yetim kalmış ve Türk askerleri tarafından bu okula getirilmiş bir çocuğun neler hissetmiş olabileceğini sorarak onları empati kurmaya hazırlayınız.

3. Akıllı tahtadan Pi.ai (veya Character.ai) aracını açınız ve yapay zekâyı o dönemin şartlarına uygun bir karaktere büründürmek için aşağıdaki tek sütunlu tabloda yer alan istemi giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem
"Şu andan itibaren 1952 yılında Kore'de yaşayan 9 yaşında savaş mağduru bir yetim çocuk rolünü üstlen. Aileni savaşta kaybettin ve büyük bir travma yaşadın. Ancak bir süre önce Türk askerleri seni bularak onların kurduğu 'Ankara Okulu ve Yetimhanesi'ne getirdiler. Lise öğrencilerim sana sorular soracak. Lütfen onlara savaşın bir çocuk olarak sende bıraktığı psikolojik izleri, korkularını ve Türk askerlerinin (sana verdikleri yemekler, gösterdikleri şefkat) hayatını nasıl değiştirdiğini çocuğun gözünden, duygusal ve samimi bir dille anlat. Rolünden hiç çıkma ve ilk soruyu beklediğini söyleyerek kısa bir merhaba ile başla. Soruları yanıtlarken sana yüklediğim dosyadaki verileri dikkate al."

4. Yapay zekâ rolüne büründükten sonra, sınıftaki öğrencilerden sırayla bu çocuğa sorular sormalarını (**Örneğin: "Orada günlerin nasıl geçiyor?", "Asker abilerinle aranda nasıl bir bağ var?"**) isteyiniz ve yapay zekânın verdiği yanıtları tahtadan birlikte okuyunuz.
5. Etkileşim bittikten sonra öğrencilerden, diğerkâmlık ve yardımseverlik değerlerinin savaş gibi yıkıcı bir ortamda insanlık onurunu nasıl koruduğunu tartışmalarını isteyerek bu görevi tamamlayınız.

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2

Değerler:	Dostluk, yardımseverlik
Hedef Beceriler:	Tarihsel sorgulama ve analiz
Etkinliğin Amacı:	Kore Savaşı'ndaki çocukların durumunu, günümüzdeki (modern) savaş ve çatışmalarda çocukların maruz kaldığı hak ihlalleri ve travmalarla internet tabanlı yapay zekâ araması (deep search) üzerinden karşılaştırmak.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. adımda sunulmuştur.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	<ul style="list-style-type: none"> • Microsoft Copilot (Web tarama özelliği ve güncel UNICEF raporlarına erişimde başarılıdır): https://copilot.microsoft.com • Alternatif: HuggingChat: https://huggingface.co/chat

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. **Yönlendirici Soru 3** ("Çocukların günümüzdeki savaş ve çatışmalarda yaşadıkları sorunlarla Kore Savaşı'nda yaşananlar arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?") ve ilgili **Görev 3** aşamasına geçtiğinizde, derse getirdiğiniz Tablo 1 çıktılarının kullanım sürecini başlatınız.
2. Öğrencilerinize, geçmişten günümüze savaşların yıkıcı doğasının değişmediğini ancak teknoloji ve koşulların farklılaştığını belirtiniz.
3. Gerçek zamanlı verilere ulaşmak ve karşılaştırmalı bir analiz metni elde etmek için Copilot (veya HuggingChat) aracını açarak aşağıdaki istemi giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem

"Bir sosyolog ve çocuk hakları savunucusu gibi davran. Lise öğrencilerim için Kore Savaşı'nda çocukların yaşadığı zorluklar (öksüz kalma, yetimhaneler, açlık) ile GÜNÜMÜZDE dünyada devam eden savaş ve çatışmalarda çocukların yaşadığı zorlukları (eğitime erişememe, dijital travmalar, göç) karşılaştıran bir analiz yap. Yanıtında UNICEF'in güncel raporlarından ve 'Travma sonrası stres bozukluğu' kavramından mutlaka bahset. Kore Savaşı'nda yaşananlarla günümüzdeki durum arasındaki 3 temel benzerliği ve 2 temel farklılığı maddeler halinde, lise seviyesine uygun anlaşılır bir dille özetle."

4. Yapay zekânın sunduğu bu güncel analizi ve istatistiksel verileri sınıf panosuna veya tahtaya yansıtınız.
5. Analizi okuduktan sonra, çocuk hakları ihlallerinin evrenselliği üzerine kısa bir beyin fırtınası yaptırınız. Ardından öğrencilerden, **Görev 3**'teki soruları bu veriler ışığında daha donanımlı ve kanıta dayalı bir biçimde defterlerine/Tablo 1'e cevaplamalarını isteyiniz.

7. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 9., 10. ve 11. sınıflar

Süre: 40 + 40 + 40 dakika

Kavramlar: Savunma, taarruz

Beceriler: Tarihsel sorgulama ve analiz, tarihsel empati, harita okuma

Değerler: Kahramanlık, fedakârlık, cesaret, diğergamlık

Etkinlik 7: Kore Savaşında Türk Askeri

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1

Değerler:	Kahramanlık, fedakârlık, cesaret
Hedef Beceriler:	Harita okuma, tarihsel sorgulama ve analiz, tarihsel empati
Etkinliğin Amacı:	Türk birliklerinin Kore Savaşı'nda Kunuri Muharebesi'ndeki (savunma) coğrafi ve stratejik zorluklarını yapay zekâ tabanlı bir savaş muhabiri simülasyonu ile etkileşimli bir şekilde analiz etmek.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	Aşağıdaki planda 4. maddede verilmiştir.
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	<ul style="list-style-type: none"> • ChatGPT: https://chatgpt.com • Claude: https://claude.ai • Gemini: https://gemini.google.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. Etkinlik dosyasında Yönlendirici Soru 1'e bağlı Görev 1 kapsamında yer alan Kunuri Muharebesi (savunma) ile ilgili haritaları ve metinleri sınıfça inceleyiniz.
2. Öğrencilerinizden harita okuma becerilerini kullanarak Türk birliklerinin geri çekilme hattındaki coğrafi engelleri, kuşatma risklerini ve hava koşullarını tespit etmelerini isteyiniz.
3. Akıllı tahtadan önereceğiniz ücretsiz yapay zekâ araçlarından birini açarak sınıfın ortak kararıyla bir soru belirleyiniz.

4. Aşağıdaki tek sütunlu tabloda yer alan istemi yapay zekâ aracına girerek öğrencileri 1950 yılına götürecek eğlenceli bir simülasyon başlatınız.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)
<p>Şu andan itibaren 1950 yılı Kasım ayında Kunuri Muharebesi'nde Türk Tugayı ile birlikte cephede bulunan cesur bir savaş muhabiri rolünü üstlen. Lise öğrencilerim sana harita üzerinden tespit ettikleri coğrafi engelleri ve savunma zorluklarını soracaklar. Sen de onlara o anki dondurucu soğuğu, askerlerin fedakârlığını ve etrafın sarılmasına rağmen Türk askerinin nasıl bir direniş gösterdiğini radyodan canlı yayın yapıyormuş gibi heyecanlı, betimleyici ve tarihsel gerçeklere uygun bir dille anlat. Lütfen rolünden hiç çıkma ve yayına başladığını belirterek öğrencilerden gelecek ilk soruyu bekle.</p>

5. Yapay zekâ rolüne bürünüp yayına başladıktan sonra, öğrencilerin harita analizlerinden elde ettikleri bulguları (örneğin: "Kuzeyden gelen baskı karşısında birliğimizin durumu nedir?") araca soru olarak yöneltiniz.
6. Yapay zekânın verdiği heyecanlı ve betimleyici "canlı yayın" cevaplarını sınıfta yüksek sesle okutarak tarihsel empati ve analiz sürecini tamamlayınız.

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2

Değerler:	Kahramanlık, cesaret, diğerkâmlık
Hedef Beceriler:	Tarihsel empati, tarihsel sorgulama ve analiz
Etkinliğin Amacı:	Kumyangjang-ni Muharebesi'ndeki taarruz zaferini ve askerlerin psikolojisini yaratıcı yazma becerisiyle birleştirerek, dönemin dünya basını üslubuyla bir gazete manşeti oluşturmak.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	Aşağıdaki planda 4. maddede verilmiştir.
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	<ul style="list-style-type: none"> • Gemini: https://gemini.google.com • Copilot: https://copilot.microsoft.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. Etkinlik dosyasında Yönlendirici Soru 2'ye bağlı Görev 2 kapsamında anlatılan Kumyangjang-ni Muharebesi (taarruz) belgelerini, özellikle süngü hücumu detaylarını ve kaynakçada yer alan Vatan veya Zafer gazetesi kupürlerindeki haber dillerini öğrencilerinize okutunuz.
2. Türk askerinin mühimmatı tükenmesine rağmen gösterdiği bu cesaretin hem asker psikolojisi hem de müttefikler üzerindeki etkisini sınıfça tartışınız.
3. Öğrencilerinizi küçük gruplara ayırınız ve onlardan bu zaferi anlatan, 1951 yılında uluslararası veya ulusal bir gazetede yayınlanacak heyecan verici bir haberin kaba taslağını (kim, ne zaman, nerede, nasıl savaştı) çıkarmalarını talep ediniz.
4. Grupların oluşturduğu kaba taslakları edebi ve dönem ruhuna uygun bir hale getirmek için yapay zekâ aracına aşağıdaki istemi giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

Bir 1950'ler usta gazetecisi ve sayfa editörü gibi davran. Lise öğrencilerim Kumyangjang-ni Muharebesi'nde Türk askerinin gerçekleştirdiği tarihi süngü hücumunu anlatan bir haber taslağı hazırladılar. Senden ricam, bu taslaktaki bilgileri kullanarak 1951 yılına ait bir gazete manşeti ve coşkulu bir ön sayfa haberi oluşturman. Haberin dilinde o dönemin kahramanlık vurgusunu, vatanseverliğini ve abartılı ama etkileyici gazetecilik üslubunu kullan. Haberin başlığı büyük ve çok çarpıcı olsun.

5. Yapay zekânın ürettiği gazete manşetlerini etkileşimli tahtaya yansıtınız.
6. Üretilen bu kurgusal haber metinlerini, etkinlik dosyanızdaki gerçek gazete haberleriyle (örneğin Kaynakçada geçen 1950 tarihli Vatan Gazetesi haberleriyle) karşılaştırarak hangi abartıların veya duygusal vurguların dönemin kamuoyu algısını yönetmek için kullanıldığını analiz ediniz.

8. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 9., 10. ve 11. sınıflar

Süre: 40 + 40 dakika

Kavramlar: Esir, esaret, Cenevre Sözleşmesi, harp esiri

Beceriler: Tarihsel empati, tarihsel sorgulama ve analiz

Değerler: Dayanışma, sabır, cesaret

Etkinlik 8: Esirler ve Esaret

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1

Değerler:	Dayanışma, sabır, cesaret
Hedef Beceriler:	Tarihsel sorgulama ve analiz, tarihsel empati
Etkinliğin Amacı:	Öğrencilerin, Görev 1'de yer alan uluslararası hukuk metinleri ile Görev 3'te yer alan esaret deneyimlerini karşılaştırarak yapay zekâ destekli bir "Savaş Suçları İhlal Raporu" oluşturmaları ve yasal metinlerle sahadaki gerçekliği analiz etmeleridir.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 4. maddede sunulmuştur.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri (ücretsiz olmalı):	<ul style="list-style-type: none"> • Microsoft Copilot: https://copilot.microsoft.com • Alternatif: You.com (Araştırma odaklı bir yapay zekâ aracı): https://you.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. Görev 1, Adım 1'de yer alan Kaynak D'deki (Cenevre Sözleşmesi'nin 13. Maddesi) savaş esirlerinin haklarını öğrencilerinize okutunuz ve tahtaya temel hakları (insanca muamele, misilleme yasağı, barınma vb.) not ediniz.
2. Ardından Görev 3'e geçiş yaparak Adım 8'deki Kaynak I'yı (Roy Aldridge'in sahte idama maruz bırakılması) ve Adım 10'daki Kaynak J'yi (Ölüm Vadisi'ndeki ölüm yürüyüşü) sınıfta detaylıca inceleyiniz.

3. Öğrencilerinize, kâğıt üzerinde yazılı olan uluslararası yasalar ile savaşın acımasız gerçekliği arasındaki farkı incelemek için yapay zekâyı bir "Birleşmiş Milletler Hukuk Müşaviri" rolünde kullanacağınızı belirtiniz.
4. Sınıfça kullanacağınız yapay zekâ aracını açarak aşağıdaki tek sütunlu tabloda yer alan istemi araca giriniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

Şu andan itibaren 1953 yılında görev yapan bağımsız bir Birleşmiş Milletler Hukuk Müşaviri ve Savaş Suçları Araştırmacısı rolünü üstlen. Lise öğrencilerim sana iki zıt durum sunuyor. Bir tarafta 1949 Cenevre Sözleşmesi'nin 13. Maddesi (esirlere insanca muamele, zorlayıcı sorgulama ve misilleme yasağı) var. Diğer tarafta ise Kore'de esir düşen askerlerin yaşadığı gerçekler var: -20 derecede çıplak ayakla 90 km'lik "Ölüm Yürüyüşü"ne zorlanmaları ve itiraf belgesi imzalamaları için defalarca sahte idama maruz bırakılmaları. Lütfen bu durumu karşılaştıran, uluslararası hukukun hangi maddelerinin nasıl ihlal edildiğini kanıtlarıyla anlatan resmi ve analitik bir "Savaş Suçları İhlal Raporu" yaz. **Raporun dili lise öğrencilerinin anlayabileceği kadar net ve etkileyici olsun.**

5. Yapay zekânın ürettiği bu raporu akıllı tahtaya yansıtarak veya sesli okutarak sınıfça değerlendiriniz.
6. Raporun incelenmesinin ardından, Görev 3, Adım 14'te öğrencilerden hazırlamaları istenen "Hukuk da mı Esaret Altındaydı?" başlıklı konuşma metnini oluştururken, yapay zekânın sunduğu bu hukuki dayanakları ve argümanları kullanmalarını talep ediniz.

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2

Değerler:	Dayanışma, sabır
Hedef Beceriler:	Tarihsel empati, tarihsel sorgulama ve analiz
Etkinliğin Amacı:	Öğrencilerin esaretin getirdiği açlık, çaresizlik ve iletişim kopukluğu gibi psikolojik travmaları, yapay zekâ ile interaktif bir sözlü tarih mülakatı gerçekleştirilerek empati yoluyla içselleştirmelerini sağlamaktır.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	(Aşağıdaki uygulama planında 3. maddede sunulmuştur.)
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri (ücretsiz olmalı):	• Poe: https://poe.com

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

1. Görev 3, Adım 12'de yer alan Kaynak L'yi (Türk esirlerin açlıktan kurtlanmış hayvan postunu yemesi) ve Kaynak M'yi (Gazi Veli Atasoy'un mektuplarının düşman tarafından yırtılması ve Türkiye ile irtibatının kopması) sınıfça okuyunuz.
2. Öğrencilerinize, sadece fiziksel açlığın değil, aileden yıllarca haber alamamanın getirdiği "psikolojik açlığın" ve yalnızlığın da esaretin bir parçası olduğunu kavratmak için bir rol yapma (role-play) mülakatı yapacağınızı açıklayınız.
3. Seçtiğiniz yapay zekâ aracını açarak aşağıdaki tek sütunlu tabloda yer alan istemi kopyalayınız ve araca gönderiniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)
<p>Şu andan itibaren Kore Savaşı'nda esir kampında 3 yıl boyunca kalmış ve memleketine yeni dönmüş yaşlı bir Türk gazisi rolünü üstlen. Lise öğrencilerim seninle bir sözlü tarih mülakatı yapacaklar. Kamptayken açlıktan kurtlanmış hayvan postu yemek zorunda kaldığını ve memleketten gelen mektuplarının düşman muhafızlar tarafından yırtıldığını biliyorlar. Lütfen onlara bu iletişim kopukluğunun ve açlığın, senin sabrını ve diğer esir arkadaşlarıyla olan dayanışmanı nasıl etkilediğini duygusal ve içten bir dille anlat. Rolünden asla çıkma ve öğrencilerden gelecek ilk soruyu beklediğini söyleyerek kısa bir giriş yap.</p>

4. Yapay zekâ rolüne girdikten sonra, Görev 3, Adım 13'te yer alan soruları (Örneğin: "Ailenizden yıllarca haber alamadığınızda umudunuzu nasıl diri tuttunuz?") öğrencilerin kendi cümleleriyle yapay zekâya yöneltmelerini sağlayınız.
5. Yapay zekânın verdiği duygusal ve empatik yanıtlar üzerinden sınıf içi tartışmayı derinleştirerek, Ölçme ve Değerlendirme bölümündeki "Esir alınan Türk askerlerinin her zorluğa direnerek hayatta kalması hangi değerlerle ilişkilendirilebilir?" sorusunu cevaplandırarak etkinliği tamamlayınız.

KORE'DE TÜRK ŞEHİTLERİ

9. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 9., 10. ve 11. sınıflar

Süre: 40 + 40 + 40 dakika

Kavramlar: Şehit, ilmihal

Beceriler: Tarihsel empati, tarihsel sorgulama ve analiz

Değerler: Dostluk, diğerkamlık, vatanseverlik, yardımseverlik

Etkinlik 9: Kore'de Türk Şehitleri

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 1

Değerler:	Vatanseverlik, yardımseverlik, dostluk.
Hedef Beceriler:	Tarihsel sorgulama ve analiz, mekânı algılama, veri analizi.
Etkinliğin Amacı:	Askeri verileri ve stratejik mekanları YZ ile analiz ederek, Türk askerinin savaş sahasındaki konumunu ve verisel üstünlüğünü kanıta dayalı olarak kavramak.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	Aşağıdaki uygulama planında tablo içerisinde sunulmuştur.
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	ChatGPT , Claude AI , Gemini

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- Mekânsal Strateji Analizi: Görev 2** kapsamında yer alan **Kaynak I** ve **Kaynak J**'deki Kunuri, Simninni ve 425 rakımlı tepe gibi mevkileri yapay zekâya analiz ettiriniz. Bu bölgelerin coğrafi yapısının Türk askerinin savunma gücü üzerindeki etkisini "mekânı algılama" becerisiyle sorgulattınız.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)
"Kore Savaşı'nda Türk tugayının çarpıştığı Kunuri bölgesi ve 425 rakımlı tepenin (Kaynak I ve J) coğrafi ve topografik özelliklerini analiz et. Bu zorlu arazi koşullarının Türk askerinin savunma stratejisi ve geri çekilme hareketindeki başarısı üzerindeki etkilerini açıkla."

2. **Veri Analizi ve Grafik Oluşturma: Görev 3, Adım 16**'da verilen **Kaynak N** tablosundaki ülkelerin asker ve kayıp sayılarını YZ'ye aktarınız. Türk askerinin kayıp/şehit oranları ile diğer müttefiklerin oranları arasındaki ilişkiyi analiz ettirip, nedenlerini sorgulatarak grafik oluşturmalarını isteyiniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Kaynak N'de yer alan BM lkelerinin asker ve kayıp verilerini karşılaştır. Türk askerinin toplam asker sayısına oranla verdiği şehit miktarını diğer ülkelerle (rneđin ABD ve İngiltere) kıyaslayarak analiz et ve bu verileri görselleştiren bir sütun grafiği oluştur."

3. **Basın Yansımaları Analizi:** Türk birliğinin kahramanlıklarının (zellikle Kunuri muharebeleri) o dönemin Türk basınındaki yansımalarını YZ ile analiz ettiriniz. Haberlerin vatanseverlik değerini nasıl pekiştirdiğini nedenleriyle sorgulattınız.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"1950-1953 yılları arasındaki Türk gazetelerinin, Kaynak I ve J'de anlatılan kahramanlıkları nasıl haberleştirdiğini analiz et. Bu haberlerin Türk halkının moral motivasyonu ve vatanseverlik duygusu üzerindeki etkilerini nedenleriyle birlikte açıkla."

YZ ENTEGRASYONU ÖNERİSİ 2

Değerler:	Diğerkâmlık, vatanseverlik.
Hedef Beceriler:	Tarihsel empati, sözlü tarih çözümlemesi.
Etkinliğin Amacı:	Şehitlerin son anlarını ve uluslararası müttefiklerin Türkler hakkındaki gözlemlerini dijital hikâyeleştirme yoluyla anlamlandırmak.
Etkinlik sürecinde YZ aracına Örnek İstem Yazımı:	Aşağıdaki uygulama planında tablo içerisinde sunulmuştur.
Önerilen YZ Araçları ve Erişim Linkleri:	ChatGPT , Luma Dream Machine (Görsel/Video üretimi için), CapCut (Kurgu için).

ETKİNLİK UYGULAMA PLANI

- 1. Mehmet Güneç Dijital Anma Projesi: Görev 2, Kaynak J'de yer alan Şehit Üsteğmen Mehmet Güneç'in kendi koordinatlarına ateş istemesi olayını ele alınız.** Öğrencilerin bu anlatıdan yola çıkarak YZ yardımıyla etkileyici bir kısa video senaryosu hazırlamalarını isteyiniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)
"Kaynak J'deki Üsteğmen Mehmet Güneç'in 'Kendi ateşimiz altında ölmeye hazırız!' sözünden yola çıkarak, tarihsel empati uyandıracak 1 dakikalık bir kısa film senaryosu yaz. Sahneleri, arka plan seslerini ve karakterin ruh halini detaylandır."

- 2. Uluslararası Algı ve Sözlü Tarih Analizi: Görev 3, Kaynak O'da yer alan Amerikalı Üsteğmen Johnson'ın mektubunu YZ'ye analiz ettiriniz.** Türklerin "cesareti" ve "müttefiklik kalitesi" hakkında diğer ülke askerlerinin sözlü tarih çalışmalarındaki ortak ifadelerini taratınız.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Kaynak O'da yer alan Amerikalı Üsteğmen Robert W. Johnson'ın mektubunu analiz et. Türk askerinin cesareti ve güvenilirliği hakkında müttefik askerlerin geliştirdiği bu yüksek saygının nedenlerini, uluslararası sözlü tarih verileriyle destekleyerek raporla."

- Karakter Derinleştirme (Empati): Görev 2, Adım 15**'teki rol oynama etkinliği öncesinde, öğrencilerin canlandıracakları karakterlerin (**Kaynak L ve M**) duygusal yükünü anlamaları için YZ'den monolog hazırlamasını isteyiniz.

YZ Aracına Girilecek İstem (Prompt)

"Kaynak L'deki Gazi Mehmet Bakış'ın anlatısından yola çıkarak; 10 metre mesafedeki düşman karşısında yaralı arkadaşına son suyunu veren bir asker (Senaryo 1) o an hissettiği diğerkâmlık ve dostluk duygularını yansıtan dramatik bir monolog yaz."